

תוכנית הקורס ורשימת קריאה לקורס

סמסטר 0 שנה 2023

בית ספר: בית ספר ברוך איבצ'ר לפסיכולוגיה M.A.

פסיכופתולוגיה

מרצים/ות:

פרופ' אלן אפטר aalan@runi.ac.il

ד"ר טל קרתי ctal@runi.ac.il

עוזרי/ות הוראה:

גב' בת-אל טרחובסקי batel.terehovsky@post.runi.ac.il

מספר הקורס:	80016	סוג הקורס:	שיעור	שעות שבועיות:	4	נקודות זכות:	4
דרישות הקורס:	מבחן סופי	קוד קבוצה:	230800160	שפת לימוד:	עברית		

נושאי הקורס

בקורס שנתי זה נציג ידע מדעי עכשווי אודות ההפרעות הנפשיות המרכזיות לאורך טווח החיים, תוך דגש מיוחד על גילאי הילדות וההתבגרות.

היבטים שיודגשו בקורס הם תהליך האבחון, הפרזנטציה הקלינית של ההפרעות השונות, החוויה הסובייקטיבית של מי שמתמודדים עם פסיכופתולוגיה, מודלים מסבירים את היווצרותן/שימורן בהתאם לגישות שונות ודרכי הטיפול תוך התייחסות ייחודית לקבוצת הגיל של ילדים ונוער. להלן פרוט הנושאים:

סמסטר א' -

תאריך	נושא השיעור	מרצה
02/11/2022	גישות שונות לאבחון ולהמשגה של פסיכופתולוגיה	ד"ר טל קרתי
09/11/2022 16/11/2022	וויסות רגשי- מונחים מרכזיים והזיקה לפסיכופתולוגיה	ד"ר טל קרתי
23/11/2022	לא יתקיים שיעור	
30/11/2022 07/12/2022 (יתקיים בזום) 14/12/2022 21/12/2022	בדיקה קלינית של הילד	פרופ' אלן אפטר
28/12/2022 04/01/2023 11/01/2023	הפרעות אישיות	ד"ר טל קרתי
18/01/2023	הפרעות פסיכוטיות	פרופ' אלן אפטר
25/01/2023	תרופות פסיכיאטריות	פרופ' אלן אפטר

סמסטר ב' -

תאריך	נושא השיעור	מרצה
22/03/2023 29/03/2023	הפרעות דפרסיביות והתנהגות אובדנית בקרב ילדים ומתבגרים	פרופ' אלן אפטר
19/04/2023 03/05/2023 10/05/2023	הפרעות חרדה	ד"ר טל קרתי
17/05/2023	פוסט טראומה	פרופ' אלן אפטר

תאריך	נושא השיעור	מרצה
24/05/2023	הפרעות פסיכוסקסואליות	פרופ' אלן אפטר
31/05/2023	הפרעות נזירי התפתחותיות: הספקטרום האוטיסטי	פרופ' אלן אפטר
07/06/2023 14/06/2023	הפרעות אכילה	ד"ר טל קרתי
21/06/2023 28/06/2023	הפרעות שימוש בחומרים	ד"ר טל קרתי

*ייתכן ויתקיימו שינויים בסדר השיעורים.

מטרות הקורס

העמקת הידע וההבנה של פסיכופתולוגיה תוך עידוד לאינטגרציה בין ידע תאורטי, חידושים מחקרניים והמפגש הקליני, בשאיפה לקדם את יכולות התלמידים הן בתחום האבחון והן בתחום הפסיכותרפיה.

מבנה ציון הקורס

***נוכחות - 10 אחוז.**

במהלך השנה כולה ניתן להעדר לכל היותר עד 4 פעמים באופן שאינו מוצדק על מנת לסיים את הקורס (סעיף 15 בתקנון).

היעדרות אחת לאורך השנה לא פוגעת במרכיב הנוכחות הפיסית (כלומר, יתקבלו 10 נקודות מתוך 10).

שתי היעדרויות במהלך השנה יורידו נקודה (כלומר, יתקבלו 9 נקודות מתוך 10).

שלוש היעדרויות בשנה - יורידו שתי נקודות (כלומר, יתקבלו 8 נקודות מתוך 10).

ארבע היעדרויות במהלך השנה - יורידו שלוש נקודות (כלומר, יתקבלו 7 נקודות מתוך 10).

*לגבי כל אחת מקבוצת הפרעות הנלמדת, יש לקרוא את הפתיח הרלוונטי המתאר קבוצה זו ב-DSM5[1]. בקיאות במאפייני ההפרעות הנלמדות תיבדק בין היתר בתרגילי כיתה.

***תרגילי כיתה ובית, עבודת סיום ומבחן סיום:**

סמסטר א':

- 11/01/2022 - תרגיל בית: הפרעות אישיות (10%)
- 22/02/2023 - עבודת סיום סמסטר א' (30%)

סמסטר ב':

- 22/03/2023 תרגיל כיתה: הפרעות דפרסיביות והתנהגות אובדנית (2%)
- 19/04/2023 תרגיל כיתה: הפרעות חרדה (2%)
- 24/05/2023 הגשת תרגיל בית: מטלת כתיבה (ציון עובר/לא עובר) (4%)
- 07/06/2023 תרגיל כיתה: הפרעות אכילה (2%)
- 17/07/2023 מבחן סוף שנה (40%)

* תרגילי הכיתה יתבססו על חומר ההרצאות והפתיח של ה-DSM.

*קריאת מאמרי החובה .

[1]יש גישה דרך אתר הספרייה בבינתחומי ל- DSM-5

[2]משימת הכיתה תתקיים בשיעור ההשלמה, מועד יימסר בהמשך

תפוקת למידה

השאיפה היא שבתום הקורס הסטודנטים יהיו בעלי ידע עדכני והבנה מעמיקה של ההפרעות הנפשיות המרכזיות, ירכשו מיומנויות אבחון ובנייה של תכנית טיפולית, כל אלה תוך שימור גישה אנושית ומכבדת הרואה את האדם מעבר לפסיכופתולוגיה עמה הוא מתמודד.

שעות קבלת מרצה

בתאום מראש במייל .

שעות קבלת מתרגל

בתאום מראש במייל.

פרטי עוזר הוראה

גב' בת-אל טרחובסקי batel.terehovsky@post.idc.ac.il

רשימת קריאה

American Psychiatric Association. (2013). Diagnostic and Statistical Manual of mental disorders (5th ed.). Washington, DC: Author.

*לגבי כל אחת מקבוצת הפרעות הנלמדת, יש לקרוא את הפתיח הרלוונטי המתאר קבוצה זו

<https://dsm-psychiatryonline-org.ezprimo1.idc.ac.il/doi/book/10.1176/appi.books.9780890425596>

שיעור מבוא: נקודות מבט שונות על פסיכופתולוגיה (טל).

Borsboom, D. (2017). A network theory of mental disorders. *World psychiatry*, 16(1), 5-13.

Butcher, J. N., Mineka, S. M., & Hooley, J. M. (2011). *Abnormal Psychology: Core Concepts*. New York: Pearson. Chapter 1: Abnormal psychology over time. (pp. 1-35)

Krueger, R. F., & Eaton, N. R. (2015). Transdiagnostic factors of mental disorders. *World Psychiatry*, 14(1), 27-29.

אינטייק, אומנזה, בדיקה קלינית, אבחנה מבדלת, בדיקות עזר בניית תכנית טיפולית ופרוגנוזה (אלן).

Bostic, J. Q., & King, R. A. (2007). Clinical Assessment of Children and Adolescents: Content and Structure. In A. Martin, & F. R. Volkmar (Eds.), *Lewis's Child and Adolescent Psychiatry: A Comprehensive Textbook* (4th Edition) (pp. 323-343). Philadelphia: Wolters Kluwer Health/Lippincott Williams & Wilkins.

King, R. A.; AACAP Work Group on Quality Issues. (1997). Practice parameters for the psychiatric assessment of children and adolescents. *American Academy of Child and Adolescent Psychiatry*, 36, 4-20.

וויסות רגשי (טל):

*Gross, J.J. (2015). Emotion Regulation: Current Status and Future Prospects. *Psychological Inquiry*, 26: 1-26.

Morris, A.S., Silk, J.S., Steinberg, L., Myers S.S., & Robinson, L.R. (2007). The role of the family context in the development of emotion regulation. *Social Development, 16*(2), 361–388.

הפרעות אישיות (טל)

קיויתי, י' ולוי, ק' נ' (2019). טיפול ממוקד-העברה להפרעות אישיות קשות. פסיכולוגיה עברית. <https://www.hebpsy.net/articles.asp?id=3803>

*Bateman, A., & Fonagy, P. (2013). Mentalization-based treatment. *Psychoanalytic Inquiry, 33*(6), 595–613.

Chapman, A. L. (2006). Dialectical behavior therapy: Current indications and unique elements. *Psychiatry (Edgmont), 3*(9), 62–68.

DeYoung, C. G., & Gray, J. R. (2009). Personality neuroscience: explaining individual differences in affect, behavior, and cognition. In P. J. Corr, & G.

*Fitzpatrick, S., Liebman, R. E., & Monson, C. M. (2021). The borderline interpersonal-affective systems (BIAS) model: Extending understanding of the interpersonal context of borderline personality disorder. *Clinical Psychology Review, 101*983.

Gabbard, G. O., (1994). Dynamic approaches to axis II disorders. In *Psychodynamic Psychiatry in Clinical Practice* (3rd Edition) (pp. 419–526). Washington (DC): American Psychiatric Press.

Matthews (Eds.), *Cambridge handbook of personality* (pp. 323–346). New York: Cambridge University.

Raine, A., (2018). Antisocial personality as a neurodevelopmental disorder. *Annual Review Clinical Psychology, 14*:259–89.

Sharp, C., & Bleiberg, E. (2007). Personality disorders in children and adolescents. In A. Martin, & F. R. Volkmar (Eds.), *Lewis's Child and Adolescent Psychiatry: A Comprehensive Textbook* (4th Edition) (pp.680-691). Philadelphia: Wolters Kluwer Health/Lippincott Williams & Wilkins.

Shiner, R. L. (2005). A developmental perspective on personality disorders: Lessons from research on normal personality development in childhood and adolescence. *Journal of Personality Disorders*, 19(2), 202-210.

סכיזופרניה והפרעות פסיכוטיות (אלון)

Campellone, T. R., Sanchez, A. H., & Kring, A. M. (2016). Defeatist performance beliefs, negative symptoms, and functional outcome in schizophrenia: a meta analytic review. *Schizophrenia bulletin*, 42(6), 1343-1352.

*Cowan, H. R., Mittal, V. A., & McAdams, D. P. (2021). Narrative identity in the psychosis spectrum: A systematic review and developmental model. *Clinical Psychology Review*, 102067.

Dixon L.B, Goldman H.H, Srihari V., et al. (2018), Transforming the treatment of schizophrenia in the US: the RAISE initiative. *Annual Review of Clinical Psychology*, 14, 237-58

Gogtay, N., & Rapoport, J. (2007). Childhood onset schizophrenia and other early-onset psychotic disorders. In A. Martin, & F. R. Volkmar (Eds.), *Lewis's Child and Adolescent Psychiatry: A Comprehensive Textbook* (4th Edition) (pp. 493-502). Philadelphia: Wolters Kluwer Health/Lippincott Williams & Wilkins.

Kring, A. M., & Elis, O. (2013). Emotion deficits in people with schizophrenia. *Annu Rev Clin Psychol*, 9, 409-433.

Lesh, T. A., Niendam, T.A., Minzenberg, M. J., & Carter, C. S. (2011). Cognitive control deficits in schizophrenia: mechanisms and meaning. *Neuropsychopharmacology*, 36, 316–338.

Rakitzki, S., Georgila, P., & Becker-Woitag, A. P. (2020). The Recovery Process for Individuals With Schizophrenia in the Context of Evidence-Based Psychotherapy and Rehabilitation. *European Psychologist*.

הפרעות דפרסיביות והתנהגות אובדנית בקרב ילדים ונוער (אלן)

Beck, A. T. (2008). The evolution of the cognitive model of depression and its neurobiological correlates. *American Journal of Psychiatry*, 165, 969–977.

Birmaher, B., Axelson, D., & Pavuluri, M. (2007). Bipolar disorder. In A. Martin, & F. R. Volkmar (Eds.), *Lewis's Child and Adolescent Psychiatry: A Comprehensive Textbook* (4th Edition) (pp. 513–528). Philadelphia: Wolters Kluwer Health/Lippincott Williams & Wilkins.

Birmaher, B., Brent, D.; AACAP Work Group on Quality Issues. (2007). Practice parameter for the assessment and treatment of children and adolescents with depressive disorders. *American Academy of Child and Adolescent Psychiatry*, 46, 1503–1526.

Brent, D. A., & Weersing, V. R. (2007). Depressive disorders. In A. Martin, & F. R. Volkmar (Eds.), *Lewis's Child and Adolescent Psychiatry: A Comprehensive Textbook* (4th Edition) (pp. 503–512). Philadelphia: Wolters Kluwer Health/Lippincott Williams & Wilkins.

Cohen, Z. D., & DeRubeis, R. J. (2018). Treatment selection in depression. *Annual Review of Clinical Psychology*, 14, 14:209–36.

*Luyten, P., & Fonagy, P. (2018). The stress–reward–mentalizing model of depression: An integrative developmental cascade approach to child and adolescent depressive disorder based on the Research Domain Criteria (RDoC) approach. *Clinical psychology review, 64*, 87-98.

Pfeffer, C. R. (2007). Suicidal behavior in children and adolescents: causes and management. In A. Martin, & F. R. Volkmar (Eds.), *Lewis's Child and Adolescent Psychiatry: A Comprehensive Textbook* (4th Edition) (pp. 529-537). Philadelphia: Wolters Kluwer Health/Lippincott Williams & Wilkins.

*Turecki, G., & Brent, D.A. (2016). Suicide and suicidal behavior. *Lancet, 19*; 387(10024),1227–1239.

הפרעות חרדה (טל):

Behar, E., DiMarco, I. D., Hekler, E. B., Mohlman, J. & Staples, A. M. (2009). Current theoretical models of generalized anxiety disorder (GAD): Conceptual review and treatment implications. *Journal of Anxiety Disorders, 23*, 1011-1023.

Bishop, S. J. (2007). Neurocognitive mechanisms of anxiety: an integrative account. *Trends in cognitive sciences, 11*(7), 307-316.

Campbell-Sills, L., & Barlow, D. H. (2007). Incorporating emotion regulation into conceptualizations and treatments of anxiety and mood disorders. J. J. Gross (Ed), *Handbook of emotion regulation* (pp. 542-559). New York, NY: Guilford

Press.

Craske, M. G., Treanor, M., Conway, C. C., Zbozinek, T., & Vervliet, B. (2014).

Maximizing exposure therapy: An inhibitory learning approach. *Behaviour research and therapy*, *58*, 10-23.

Mineka, S., & Zinbarg, R. (2006). A contemporary learning theory perspective on the etiology of anxiety disorders. *American Psychologist*, *61*(1), 10-26.

*Nebel-Schwalm, M. S., & Davis III, T. E. (2013). Nature and etiological models of anxiety disorders. In: *Handbook of treating variants and complications in anxiety disorders* (pp. 3-21). New York, NY: Springer.

*Norton, P. J., & Paulus, D. J. (2017). Transdiagnostic models of anxiety disorder: Theoretical and empirical underpinnings. *Clinical Psychology Review*, *56*, 122-137.

Richey, J. A., Brewer, J. A., Sullivan-Toole, H., Strege, M. V., Kim-Spoon, J., White, S. W., & Ollendick, T. H. (2019). Sensitivity shift theory: a developmental model of positive affect and motivational deficits in social anxiety disorder. *Clinical psychology review*, *72*, 101756.

Pine, D. S. (2007). Research review: a neuroscience framework for pediatric anxiety disorders. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, *48*, 631-648.

(הפרעות על קשת האוטיזם (הגב' דנה גריסרו הרגס

ת. פולנק, (2014). "אני לא אז, אל תזוזי!" טיפול רב מקצועי בילדים צעירים מהקשת

האוטיסטית. תל אביב: אסיה .

Lord, C., & Jones, R. M. (2012). Annual research review: re-thinking the classification of autism spectrum disorders. *Journal of Child Psychology and*

Psychiatry, 53, 490–509.

Volkmar, F. R., Lord, C., Klim, A., Schultz, R., & Cook, E. H. (2007). Autism and pervasive developmental disorders. In A. Martin, & F. R. Volkmar (Eds.), *Lewis's Child and Adolescent Psychiatry: A Comprehensive Textbook* (4th Edition) (pp. 384–400). Philadelphia: Wolters Kluwer Health/Lippincott Williams & Wilkins.

Volkmar, F. R., Dykens, E. M., & Hodapp, R. M. (2007). Mental retardation. In A. Martin, & F. R. Volkmar (Eds.), *Lewis's Child and Adolescent Psychiatry: A Comprehensive Textbook* (4th Edition) (pp.401-410). Philadelphia: Wolters Kluwer Health/Lippincott Williams & Wilkins.

הפרעות אכילה (טל)

מ. לורנס, ומ. דנה. (1999). נשים אוכלות את עצמן: על אנורקסיה, בולימיה ואכילה כפייתית (פרקים 3,4,7). תל אביב: מודן.

American Psychiatric Association. (2013). Diagnostic and Statistical Manual of mental disorders (5th ed.) Feeding and Eating Disorders (Pg.329) Washington, DC: Author.

Halmi, K. A. (2007). Anorexia nervosa and bulimia nervosa. In A. Martin, & F. R. Volkmar (Eds.), *Lewis's Child and Adolescent Psychiatry: A Comprehensive Textbook* (4th Edition) (pp. 592–601). Philadelphia: Wolters Kluwer Health/Lippincott Williams & Wilkins.

Fairburn, C. G., Cooper, Z., & Shafran, R (2003). Cognitive behaviour therapy for eating disorders: A "transdiagnostic" theory and treatment. *Behaviour Research and Therapy*, 41(5), 509–528.

*Fairburn CG. *Cognitive behavior therapy and eating disorders*. Chapter 2, pp. 7-22. New York: Guilford Press; 2008.

*Fairburn CG. *Cognitive behavior therapy and eating disorders*. Chapter 8, pp. 96-124. New York: Guilford Press; 2008.

Skarderud, F., & Fonagy, P. (2012). Eating Disorders. In A. W. Bateman, & P. Fonagy (Eds.), *Handbook of Mentalizing in Mental Health Practice* (pp. 347-384). Washington DC: American Psychiatric Publications.

הפרעות שימוש בחומרים (70)

Bukstein, O. G., Bernet, W., Arnold, V., Beitchman, J., Shaw, J., Benson, R.S., Kinlan, J., McClellan, J., Stock, S., Ptakowski, K. K. ; Work Group on Quality Issues. (2005). Practice parameter for the assessment and treatment of children and adolescents with substance use disorders. *American Academy of Child and Adolescent Psychiatry*, 44, 609-621.

Hopfer, C., & Riggs, P. (2007). Substance use disorders. In A. Martin, & F. R. Volkmar (Eds.), *Lewis's Child and Adolescent Psychiatry: A Comprehensive Textbook* (4th Edition) (pp. 615-624). Philadelphia: Wolters Kluwer Health/Lippincott Williams & Wilkins.

Koob, G. F. (2006). The neurobiology of addiction: a neuroadaptational view relevant for diagnosis, *Addiction*, 101, 23-30.

*Miller, W. R., & Rollnick, S. (2004). Talking oneself into change: Motivational interviewing, stages of change, and therapeutic process. *Journal of Cognitive Psychotherapy*, 18(4), 299-308.

Petry, N. M., Zajac, K., & Ginley, M. K. (2018). Behavioral addictions as mental disorders: To be or not to be? *Annual Review of Clinical Psychology*, 14(1), 399–423.

Sayette, M. A. (2016). The role of craving in substance use disorders: Theoretical and methodological issues. *Annual Review of Clinical Psychology*, 12, 407–433.

[\[1\]](#) יש גישה דרך אתר הספרייה בבינתחומי ל- DSM-5